# دستورالعمل

# نحوه اداره جلسات، رای‌گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا

# موضوع ۲۵ آیین نامه داخلی شورای اسلامی شهر

## مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۱۹

### مبحث اول : نحوه اداره جلسات

**ماده ۱**- اداره جلسات در شورا بر اساس ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب ۱۳۷۸/۰۱/۱۱ و مواد ۱۳ ،۱۴ ، ۱۵ ، ۱۸ ، ۱۹ ، ۲۰، ۲۱ ، ۲۲ ، ۲۳ ، ۲۴ آیین نامه داخلی شوراهای اسلامی شهر مصوب ۱۳۸۴/۰۱/۲۴ هیأت وزیران انجام خواهد شد.

### مبحث دوم : اخذ رای

**ماده ۲** – اخذ رای در شورای شهر به سه طریق انجام می‌گیرد:

۱) علنی یا با روش الکترونیک یا بالا بردن دست (تعداد آرای مخالفین و موافقین مهم است و امتناع ندارد).

۲) رای‌گیری علنی با ورقه (افرادی که رای مخالف و موافق و ممتنع داده اند مهم است).

۳) رای‌گیری مخفی با ورقه (شخصیت رای دهندگان آشکار نباشد)

**ماده ۳** – رای‌گیری در جلسات شورا علنی است و با بلند کردن دست و یا ورقه اخذ می‌شود، ولی به تقاضای اکثریت اعضاء حاضر در جلسه رای‌گیری با ورقه بصورت مخفی انجام می‌گیرد.

**تبصره** – در رای‌گیری به روش بالا بردن دست اسامی موافقین و مخالفین قرائت و درمشروح مذاکرات شورا ثبت می‌شود.

**ماده ۴**- در مواردی که اخذ رای علنی با ورقه الزامی است ترتیب اخذ رای به گونه‌ای است که هر عضو دارای سه نوع کارت سفید و کبود و زرد است که اسم عضو روی آن چاپ شده است. کارت سفید علامت قبول، کارت کبود علامت رد و کارت زرد علامت امتناع است. عدم شرکت در رای‌گیری نیز امتناع به حساب می‌آید.

**تبصره** – اسامی موافقین، مخالفین، ممتنعین بدون آنکه در جلسه علنی قرائت شود در مشروح مذاکرات ثبت می‌شود.

**ماده ۵** – در انتخابات هیأت رییسه شورا و کمیسیونها و در تمام مواردی که موضوع انتخاب نماینده شورای عالی در قوانین و مقررات پیش بینی شده باشد اخذ رای به صورت مخفی و با ورقه به عمل خواهد آمد.

### مبحث سوم : نحوه رسیدگی به طرح‌ها و لوایح

**ماده ۶** – طرح‌ها و لوایح ذیل در حدود وظایف و اختیارات شورای شهر قابل طرح و رسیدگی می‌باشد:

۱) طرحهای اعضاء : پیشنهادهایی است که به امضای حداقل یک سوم از اعضای شورای شهر رسیده و به هیأت رییسه تقدیم می‌شود.

۲) لوایح دستگاه‌ها : پیشنهادهای نهادهای عمومی و دستگاههای اجرایی که از طرف عالی‌ترین مقام دستگاه یا نهاد ارائه می‌شود.

۳) طرح کمیسیونها : پیشنهادهای کمیسیونهای تخصصی که پس از تهیه و بررسی و تصویب در کمیسیونها به شورا ارائه می‌شود.

Naghsh Council rules and regulations

۴) لوایح شهرداری : پیشنهادهای شهرداری که از طرف شهردار به شورا تقدیم می‌شود.

تبصره ۱ – کلیه طرحها و لوایح باید دارای موضوع و عنوان مشخص بوده و دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد آن بطور وضوح درج شود.

**ماده ۷** – طرحها و لوایح بر سه قسم است:

۱) عادی : طرحها و لوایح پیشنهادی عادی پس از اعلام وصول توسط رییس شورا به کمیسیون مربوطه ارجاع می‌گردد و طبق روال عادی پس از تصویب کمیسیون‌ها در جلسه شورا مطرح می‌گردد.

۲) یک فوریتی : طرحها و لوایح یک فوریتی آن است که پس از نطق یک نفر موافق یا مخالف تصویب یک فوریت آن با اکثریت مطلق حاضرین در جلسه شورا بلافاصله جهت بررسی در کمیسیون‌های داخلی باید تا جلسه بعد خارج از نوبت در کمیسیون مربوطه مطرح و رسیدگی و اعلام نظر شود.

تبصره ۱- در صورت رد تقاضای فوریت، طرح به صورت عادی به کمیسیون‌ها ارجاع خواهد شد.

۳) دو فوریتی : طرحها و لوایح توسط شهردار یا دستگاه‌ها دو فوریتی پس از تصویب در فوریت آن به وسیله دو سوم حاضرین در همان جلسه مورد بررسی قرار گرفته و در مورد آن تصمیم‌گیری به عمل می‌آید. دلایل فوریت یک طرح باید در مقدمه آن ذکر گردد و در صورت عدم ذکر طرح عادی به شمار می‌آید.

تبصره ۲- تشخیص ابتدایی یک یا دو فوریتی بودن یک طرح یا لایحه برای ارائه در اجلاس عمومی به درخواست حداقل یک سوم از اعضای شورا برای یک فوریتی و نصف به علاوه یک اعضای شورا برای دو فوریتی بودن طرح یا پیشنهاد می‌باشد.

**ماده ۸**– تقاضای فوریت برای در حکم تقاضای تغییر در دستور جلسه است. اعضای شورا تلاش خواهند نمود حتی الامکان از تصویب فوریت طرحها و لوایحی که منجر به کاهش بار کارشناسی و تخصصی طرحها و لوایح می‌گردد پرهیز نمایند.

**ماده ۹** –تقاضای سلب فوریت برای هر طرح و لایحه در طول مذاکرات تنها برای یکبار امکان پذیر است.

**ماده ۱۰**- پس از اعلام وصول طرح یا لایحه، چنانچه شهرداری مربوطه یا تعدادی از امضاکنندگان تقاضای کتبی استرداد آن را بنمایند طرح یاد شده به تشخیص هیأت رییسه شورا قابل استرداد می‌باشد. لیکن چنانچه کلیات آن در شورا تصویب شده باشد، پس از توضیح یک نفر از تقاضاکنندگان و صحبت یک نفرمخالف، با رای اعضای شورا طرح قابل استرداد خواهد بود.

**ماده ۱۱**– رییس شورا موظف است طرحها و لوایح را که به شورای عالی استان‌ها تقدیم می‌شود حسب مورد به کمیسیون‌های مربوطه ارجاع و در اولین فرصت در جلسه علنی شورا اعلام وصول نماید. رییس شورا یک نسخه از طرحها و لوایح را برای اطلاع مقامات یا دستگاههای ذیربط و دریافت نظرات ارسال می‌نماید .

**تبصره ۱**– به تشخیص رییس شورا طرحها یا لوایحی که موضوعات مختلفی دارند به کمیسیون‌های اصلی و فرعی ارجاع می‌شود. کمیسیون فرعی ظرف حداکثر دو هفته گزارش خود را به کمیسیون اصلی یا هیأت رییسه ارسال می‌نماید تا مجموعاً به انضمام گزارش کمیسیون اصلی برای طرح در جلسه علنی شورا تقدیم گردد.

**تبصره ۲**– رییس یا مخبر کمیسیون اصلی یا فرعی در اجلاس نظر کمیسیون خود را در ارتباط با طرحها و لوایح ارائه خواهند نمود.

**ماده ۱۲** – در موارد ضروری به تشخیص رییس شورا کمیسیون تلفیق از ترکیب هیأت رییسه و روسای کمیسیون‌های شورا و یک نفر از هر کمیسیون با تجربه و تخصص لازم به انتخاب رییس کمیسیون تشکیل خواهد شد. تصمیمات این کمیسیون پس از تصویب در صحن شورا طبق مقررات لازم الاجراء است.

Naghsh
Council rules and regulations

**تبصره** – کمیسیون تلفیق با ریاست شورا تشکیل خواهد شد.

**ماده ۱۳**- کمیسیون‌ها موظفند طرح‌ها و لوایح را بررسی و گزارش رد یا تصویب، تغییر یا تکمیل آن را ظرف مدتی که از طرف رییس شورا با توافق کمیسیون مربوطه تعیین و اعلام می‌شود (که بیش از سه ما نخواهد بود) به شورا ارائه دهند.

تبصره ۱- در خصوص طرح‌ها و لوایحی که نیاز به بررسی بیشتر دارد با درخواست رییس کمیسیون مربوطه و موافقت رییس شورا این مدت قابل تمدید خواهد بود.

**تبصره ۲**- در صورتی که کمیسیون در تاریخ مقرر گزارش خود را ندهد، هیأت رییسه موظف است موضوع را در دستور جلسه شورا قرار دهد.

**ماده ۱۴** – چنانچه هر کدام از اعضای شورا شهر نظراتی در خصوص طرح و یا لایحه در حال بررسی در کمیسیون را داشته باشند پیشنهاد خود را کتباً به کمیسیون مربوطه ارائه می‌دهند و نسخه‌ای از کلیه طرح‌ها و لوایح در اختیار اعضای کمیسیون قرار می‌دهند.

**تبصره** – در هر صورت گزارش کمیسیون‌ها در طرح‌های عادی و فوریت دار قبل از طرح در شورا در اختیار اعضای شورا قرار می‌گیرد.

**ماده ۱۵** – روسای کمیسیون‌های شورای شهر در مواردی که طرح‌ها یا لایحه‌ای نیازمند بررسی بیشتر است می‌توانند آن را جهت بررسی و اعلام نظر به کارشناسان و مشاوران ذیصلاح ارسال نمایند و نظرات مشورتی آن را در زمانی که رییس کمیسیون تعیین می‌نماید، دریافت نمایند.

**ماده ۱۶**- در زمان رسیدگی به لوایح موضوع بند ۳ ماده یک این دستورالعمل، مسئولین و مدیران و نمایندگان دستگاه‌های مربوطه حق حضور در جلسات کمیسیون و ادای توضیح را دارند. همچنین در صورت دعوت کمیسیون موظف به حضورند، در صورت عدم حضور غیر موجه، کمیسیون می تواند با موافقت هیأت رییسه پیشنهاد را از دستور کار خارج نماید.

**ماده ۱۷**- در خصوص طرح‌های اعضا و نیز طرح‌های دستگاه‌ها نماینده اعضاء پیشنهاد دهنده و نیز نماینده دستگاه مربوطه حق حضور در کمیسیون را داشته و همچنین در صورت درخواست کمیسیون موظف به حضورند، در غیر اینصورت کمیسیون می‌تواند ادامه یا با موافقت هیأت رییسه طرح را از دستور کار خارج نماید.

**ماده ۱۸**- بررسی طرح‌ها و لوایح در جلسه شورا به ترتیب دستور جلسه و به شرح ذیل می باشد:

۱) ابتدا مخبر یا رییس کمیسیون اصلی گزارش لازم را به مدت حداکثر ده دقیقه اعلام می‌نماید.

۲) مخبر یا رییس کمیسیون فرعی گزارش خود را هر یک حداکثر به مدت ۵ دقیقه اعلام می‌نماید.

۳) دو نفر مخالف و دو نفرموافق ترتیبی که ثبت نام نموده‌اند هر یک به مدت حداکثر ۵ دقیقه صحبت می‌نمایند.

**تبصره** – منشیان اسامی اعضایی را که می‌خواهند، به عنوان موافق یا مخالف صحبت به ترتیب وصول (کتبی یا شفاهی) ثبت و به رییس می‌دهند.

۴) پس از خاتمه مذاکرات طبق مقررات مربوط رای‌گیری به عمل می‌آید.

**ماده ۱۹**- در هنگام بررسی طرح‌ها و لوایحی که دارای مواد و تبصره‌های متعدد است در مورد هر ماده جداگانه رای‌گیری به عمل می‌آید.

**ماده ۲۰** – ناطقین باید در مورد موضوعی که در دستور است صحبت کنند و از بحث خارج نشوند، در غیر این صورت رییس جلسه به آنها تذکر خواهد داد و در صورت دو نوبت تذکر دفعه سوم رییس جلسه می‌تواند ناطق را از ادامه صحبت منع کند.

Naghsh Council rules and regulations

تبصره – قطع کلام ناطق و عدم رعایت سکوت از طرف دیگر اعضای شورا و هرگونه گفتار یا کرداری که موجب بی‌نظمی شود ، ممنوع است و مرتکب مشمول مقررات انضباطی بوده و رییس شورا مسئول جلوگیری از این قبیل تخلفات است.

**ماده ۲۱**– در هنگام بحث و مذاکره درباره کلیه طرح‌ها و لوایح هرگاه رییس لازم بداند، می‌تواند به مسئولین مربوطه و نمایندگان شورای شهر و کارشناسان و مشاوران شورای شهر اجازه صحبت بدهد.

**ماده ۲۲** – با پیشنهاد سه نفر از اعضاء و یا ارائه دهنده طرح یا لایحه تصویب اکثریت اعضای شورا می‌توان یک طرح یا لایحه را به صورت حداکثر شش ماه مسکوت گذاشته در این قبیل موارد پس از توضیح یکی از پیشنهاد دهندگان به مدت پنج دقیقه و پاسخ آن از یک طرف یک مخالف به مدت پنج دقیقه رای گرفته می شود.

تبصره – تقاضای مسکوت ماندن فقط برای یک مرتبه در یک موضوع قابل طرح می‌باشد.

**ماده ۲۳** – اگر طرح یا لایحه‌ای مورد تصویب شورا واقع نشد، بدون تغییر اساسی با تشخیص هیأت رییسه تا شش ماه دیگر نمی‌توان آن را مجدداً به شورای شهر پیشنهاد نمود مگر با تقاضای دو سوم اعضاء.

**ماده ۲۴** – دبیرخانه شورای شهر موظف است در ابتدای هر دوره لیست طرح‌ها و لوایحی را که از دوره قبل شورای شهر به جا مانده و در کمیسیون‌ها مورد بررسی قرار نگرفته و یا در کمیسیون‌ها تصویب شده اما در جلسه شورا مورد بررسی واقع نشده است را تهیه و برای تصمیم‌گیری درخصوص آنها به هیأت رییسه تقدیم نماید، هیأت رییسه پس از بررسی جهت سیر مراحل تصویب حسب مورد طرح‌ها و لوایح را به کمیسیون‌ها و یا جلسه عمومی ارائه می‌نماید.

Naghsh
Council rules and regulations